

# КОСІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА



## СИЛАБУС

## РИСУНОК

2025-2026 н.р.

<b>Кафедра</b>	Декоративне мистецтво	<b>Рівень вищої освіти</b>	Перший Бакалавр
<b>Галузь знань</b>	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»	<b>Рік навчання Семестр</b>	1-й 1-2
<b>Спеціальність</b>	ВЗ «Декоративне мистецтво та ремесла»	<b>Вид дисципліни</b>	нормативна

**Викладач:**

**Приймак Дмитро Йосипович**

тел. +380678035802, e-mail: [pryimak\\_dmytro\\_art@ukr.net](mailto:pryimak_dmytro_art@ukr.net)

### ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

**Заняття:** згідно розкладу.

Формат викладання дисципліни «Рисунок» включає живе спілкування, практичну роботу в аудиторії та творчих майстернях, а також самостійну роботу. Лекційні заняття розкриватимуть певну тему згідно плану курсу.

**Консультації.** Заняття відбуватимуться відповідно до розкладу, де проходитимуть усі консультації, пов'язані з виконанням завдань.

**Дистанційне навчання:** У випадку впровадження заборони на відвідування інституту здобувачами освіти, пов'язаної з посиленням карантинних обмежень, дисципліна проводитиметься дистанційно. У такому випадку деякі завдання можуть бути

змінені. Лекційні заняття проводитимуться на платформі Zoom (лінк доступу надсилатиметься електронною поштою). Якщо необхідна додаткова інформація чи обговорення питань, буде можливість використовувати інші засоби зв'язку.

#### ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Рисунок» є певний обсяг знань з композиції, рисунку, прийомів роботи з натури, вміння пошуку та вивчення аналогів. Обов'язковим є достатній рівень навичок роботи з графічними матеріалами (олівець). Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу та підготовки у практичній роботі.

#### НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ та МАТЕРІАЛИ:

Папір, олівець (графічні матеріали). За бажанням студент може застосовувати індивідуальну авторську техніку, яка передбачає використання специфічних матеріалів.

#### ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість кредитів	7(210год)
<b>Вид занять</b>	<b>Кількість годин</b>
Лекції	2
Практичні	122
Самостійна робота	86
Загальний обсяг	210
Вид контролю:	екзамен-перегляд

**Семестр 1** – 4 год/тиж.

**Семестр 2** – 4 год/тиж.

#### Мета вивчення навчальної дисципліни

**Анотація:** Навчальний курс «Рисунок» будується на послідовному вивченні практичного і теоретичного матеріалу. Глибоке критичне освоєння художньої спадщини допоможе творчому зростанню молодого художника, підвищуючи його культуру та художній смак. З цією метою аналізується рисунок майстрів і виконуються копії з них, що сприяє розвитку індивідуальних можливостей художника у відтворенні його творчих задумів. З метою кращого засвоєння програмового матеріалу, всі теми забезпечуються вступною бесідою педагога, та індивідуальною роботою зі студентами.

**Метою** викладання навчальної дисципліни «Рисунок» є формування образного композиційного мислення, розвинутого у результаті постійної праці над осмисленням

змісту завдання; розвиток вміння виразити пластику та пропорції конкретної натури в його багатстві та цільності складових елементів (простір, середовище, об'ємна форма, освітлення, взаємодія предметів, фактура матеріалу, індивідуальна характеристика).

### **Завдання вивчення дисципліни**

#### **Модуль I. Рисунок натюрморту з геометричними фігурами.**

**Змістовий модуль 1.** Рисунок натюрморту із предметів гіпсових геометричних форм ( вирішення – лінійно-конструктивне).

**Змістовий модуль 2.** Рисунок натюрморту із предметів гіпсових геометричних форм та предметів побуту (вирішення – тональне).

#### **Модуль 2. Череп людини**

**Змістовий модуль 1.** Рисунок черепа у двох проекціях ( вирішення – лінійно-конструктивне).

**Змістовий модуль 2.** Рисунок деталей обличчя (око, вухо, губи, ніс), (вирішення – лінійно-конструктивне).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

#### ***знати:***

1. Історико - еволюційний процес рисунку у загальносвітовому, глобалізованому контексті;
2. Закони і правила взаємодії лінійної перспективи та тональних співвідношень;
3. Принципи перспективи, закони оптики, закономірності будови натюрморту;
4. Послідовність виконання роботи при рисуванні натюрморту, черепа та деталей обличчя;
5. Професійну термінологію, основні категорії образотворчого мистецтва;
6. Технічні та технологічні можливості рисунку;
7. Методичний зміст завдань: лінійно-конструктивне, тональне;

#### ***вміти:***

1. Інтерпретувати задум та засоби його втілення у мистецькому творі.
2. Методично правильно виконувати етапи завдання: зарисовка, ескіз, начерк, побудова, рисунок завдання;
3. Використовувати творчі навички декоративно-площинного вирішення в рисунку на основі натюрморту з використанням оригінальних пластичних трансформацій форм предметів.

4. Використовувати широту мислення при передачі візуально сприйманої натури, що є необхідним при створенні декоративних композицій в подальшій творчій роботі.
5. Інтерпретувати задум та засоби його втілення у мистецькому творі.
6. Методично правильно вирішувати завдання: творча інтерпретація натури в рисунку;
7. Відтворювати об'ємно-пластичне та тональне навантаження геометричних форм;
8. Володіти всіма зображувальними засобами рисунку: лінією, плямою, тоном, фактурою, вміти оперувати ними згідно особливостей зорового сприйняття об'єкта, його конструкції, матеріальних якостей, умов освітлення;
  9. Будувати свою композицію на основі законів образотворчої грамоти;
10. Володіти технічними та технологічними можливостями рисунку;

Під час курсу формуються та розвиваються наступні компетентності, закладені в освітній програмі «Декоративне мистецтво» (ІК – інтегральна компетентність, ЗК – загальні компетентності, ФК – фахові компетентності):

**ІК** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

#### **Загальні компетентності:**

- ЗК 5.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 6.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 9.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 10.** Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 11.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

#### **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:**

- СК 1.** Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.
- СК 3.** Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.
- СК 5.** Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

**СК 6.** Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

**СК 8.** Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

**СК 9.** Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

**СК 10.** Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

**СК 13.** Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти..

### **Очікувані програмні результати навчання:**

**ПРН 1.** Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

**ПРН 2.** Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

**ПРН 6.** Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах

**ПРН 7.** Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

**ПРН 8.** Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

**ПРН 15.** Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

**ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА.** Дисципліна «Рисунок» відбувається у формі живого спілкування між викладачем і студентом, практичних вправ в аудиторії та самостійної роботи. Під час аудиторних занять заборонено користуватися мобільними телефонами та іншими цифровими електронними пристроями, які мають бути вимкнені або переведені у беззвучний режим. Ноутбуки чи планшети можуть використовуватися лише для виконання навчальних завдань за вимогою. Викладач ставить перед студентами систему вимог та правила їх поведінки на аудиторних заняттях.

**ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАННЯ.** Недопустимі пропуски та запізнення студентами аудиторних занять. У разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані,

оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10 %. Якщо пропуски становлять більше 50 % аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому кількість балів на модульному контролі може становити не більше 60 балів.

**АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.** Всі учасники навчального процесу в КДІДМ сповідують принципи академічної доброчесності і несуть персональну відповідальність за їх дотримання. У разі виявлення плагиату чи підміни робіт під час виконання практичних, самостійних, індивідуальних завдань, студент отримує незадовільну оцінку. Детальніше в «Положенні про академічну доброчесність».

[http://kdidm.edu.ua/images/PDF/PUBLIC\\_INFORMATION/POLOZHENNIA/2025/Polozhennja\\_Pro\\_Akademichnu\\_Dobrochesnistiy\\_U\\_Kdidm.pdf](http://kdidm.edu.ua/images/PDF/PUBLIC_INFORMATION/POLOZHENNIA/2025/Polozhennja_Pro_Akademichnu_Dobrochesnistiy_U_Kdidm.pdf)

### **Політика виставлення балів**

При оцінюванні враховуються бали набрані на поточному контролі (здача змістових модулів), підсумковому контролі (екзамен-перегляд) та за самостійну роботу.

На результат оцінювання також впливає присутність студента на заняттях та його активність під час практичної роботи. У разі пропуску заняття (занять) без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10 %. Якщо пропуски становлять більше 50 % аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому загальна кількість балів на підсумковому модульному контролі може становити не більше 60 балів.

Розподіл балів, що отримують студенти з навчальної дисципліни «Живопис», є сумою балів за виконання змістових модулів та отриманих під час іспиту. Максимальна кількість балів за вивчення даного курсу становить 100 балів: 75 балів за практичні завдання виконані впродовж семестру, 15 балів за самостійну роботу і 10 балів за екзамен.

### **ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ**

**Виконані завдання оцінюються за накопичувальною системою балів в результаті поточного та підсумкового контролю**

**Поточний** контроль проводиться у формі попередніх переглядів завдань в кінці кожного змістового модуля.

**Підсумковий** – це узагальнення отриманих результатів студентами у кінці семестру і здійснюється у формі екзамену-перегляду. Обов'язковою умовою допуску студента до екзамену є вчасне виконання всіх етапів завдання.

Поточний контроль знань	Підсумковий контроль		Сума
	залік		
Модуль 1			

						екзамен	
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	самостійна робота			
T1	T2	T3	T4			10	100
20	20	20	20	10			

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен, курсовий проект (робота), практика	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

### Критерії оцінювання навчальних елементів (тем)

Етапи виконання практичного завдання	Компетентності студента
Начерки	<p>Уміння узагальненого зображення предметного світу, що виконується у короткий, іноді миттєвий, надзвичайно обмежений проміжок часу.</p> <p>Уміння швидкого фіксування зорового сприйняття і вражень засобами тону.</p>

Компонування	Уміння розміщення зображення з врахуванням його розміру і місця у даному форматі, положення форм в просторі, відображення співвідношення ритму, рівноваги мас, а також кількості незаповненого простору. Здатність визначати пропорції та характер форми.
Рисунок натюрморту	Уміння будувати рисунок з урахуванням лінійно-конструктивної побудова геометричних фігур. Уміння виконувати рисунок натюрморту. Уміння передавати схожість геометричних предметів, підкреслення характерних особливостей натурної постановки. Здатність виявляти тональні співвідношення між предметами. Здатність передачі просторовості, тривимірності моделі, матеріальності, фактури поверхні. Навики лінійно-конструктивного вирішення в рисунку на основі натюрморту з використанням оригінальних пластичних трансформацій форми предметів. Уміння підпорядкування деталей окремих частин цілому. Володіння технічними та технологічними можливостями тону;
Самостійна робота	Уміння використання прийомів та способів застосування рисунку за уявою, стилізації і інтерпретації в якості самостійної роботи задля набуття навичок креативного, асоціативного мислення та розвитку творчого потенціалу.

### Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за національною шкалою	Сума балів	Оцінка ECTS	Визначення
Відмінно	90-100	A	<ul style="list-style-type: none"> <li>- грамотне компонування зображення на форматі;</li> <li>- оригінальність композиції;</li> <li>- пропорційність зображення;</li> <li>- цілісність виконаної композиції;</li> <li>- гармонійне співвідношення тону;</li> <li>- досконале володіння рисунковими навиками;</li> <li>- вдале художньо-образне вирішення;</li> <li>- завершеність виконаної роботи;</li> <li>- акуратне виконання роботи.</li> </ul>

Добре	74-89	BC	<ul style="list-style-type: none"> <li>- вдале компонування зображення на форматі;</li> <li>- оригінальність композиції;</li> <li>- пропорційність зображення;</li> <li>- гармонійне співвідношення тону;</li> <li>- досконале володіння рисунковими навиками;</li> <li>- завершеність виконаної роботи;</li> <li>- недостатня акуратність виконання роботи;</li> </ul>
Задовільно	60-73	D	<ul style="list-style-type: none"> <li>- вдале компонування зображення на форматі;</li> <li>- достатня оригінальність композиції;</li> <li>- пропорційність зображення;</li> <li>- негармонійне співвідношення тону;</li> <li>- не володіння рисунковими навиками;</li> <li>- завершеність виконаної роботи;</li> <li>- акуратне виконання роботи;</li> </ul>
Незадовільно	35-59	FX	<ul style="list-style-type: none"> <li>- вдале компонування зображення на форматі;</li> <li>- недостатня оригінальність композиції;</li> <li>- непропорційність зображення;</li> <li>- негармонійне співвідношення тону;</li> <li>- недостатнє володіння рисунковими навиками;</li> <li>- незавершеність виконання роботи;</li> <li>- неакуратне виконання роботи;</li> </ul>
Незадовільно	0-34	F	<ul style="list-style-type: none"> <li>- невдале компонування зображення на форматі;</li> <li>- недостатня оригінальність композиції;</li> <li>- непропорційність зображення;</li> <li>- негармонійне співвідношення тону;</li> <li>- недостатнє володіння рисунковими навиками;</li> <li>- незавершеність виконання роботи;</li> <li>- неакуратне виконання роботи;</li> </ul>

### **Література для вивчення дисципліни**

1. Басанець Л. В. Застосування техніки рисунка для виконання практичних завдань з рисунку натюрморту. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Теорія та практика малюнку» для самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Одеса, 2017. 25 с.

2. Білецька А. Б. Все про рисунок. Незамінний довідник для художників. Київ : Арт - Роднік, 1998. 144 с.
3. Дніпро У. В. Проблеми реалізму. Київ : Мистецтво, 2000. 260 с.
4. Жердзицький В. Є. Техніка пастель. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2008. № 10. С. 37–40.
5. Лагутенко О. А. Graphiein Графіки : нариси з історії української графіки ХХ ст. Київ : Грані-Т, 2007. 168 с.
6. Майстренко-Вакуленко Ю. Терміни «рисунок» і «малюнок» в українському мистецтві. Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці. 2004. Том 11. С. 250-262.
7. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів : Арал, 2013. 114 с.
8. Сухенко В. О. Рисунок. Навчальний посібник. Київ : BONA MENTE, 2004. 184 с.
9. Ятченко Ю. М. Мистецтво рисунка. Київ : НАУ, 2005. 60 с.
10. Шпортько В. І. Рисунок у сучасному українському образотворчому мистецтві: тенденції розвитку. Арт-простір. Київ, 2016. № 2. С. 58–63.

## **ВИКЛАДАЧ**

**Приймак Дмитро Йосипович** – старший викладач кафедри образотворчого мистецтва та академічних дисциплін, кандидат філософських наук.

Учасник конференцій, автор наукових публікацій. Навчався в Косівському коледжі прикладного та декоративного мистецтва ім. В.І.Касіяна, згодом в Львівській національній академії мистецтв. Закінчив аспірантуру в НПУ ім. М.П. Драгоманова. Працює в галузі іконопису, станкового живопису, художнього дереворізьблення.